

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 20 Eylül 2019
Sayı : 851

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

19/9/2006 tarih ve 5543 sayılı İskan Kanunu'nda Değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Gülizar BİÇER KARACA
Denizli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Tarih : 01 Ekim 2019	Esas No: 2208

2024

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BŞK.LİGİ
23 Eylül 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
20 Eylül 2019
No: 537297
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

19/06/2019 sayılı ve 5443 sayılı İskan Kanuna göre yerleri kamulaştırılanların iskanında aile baz olarak alınmaktadır. Söz konusu kanuna göre karı ile koca, evlenmemiş çocuklar, ana ve baba ile veya bunlardan sağ olanı ile birlikte, evli çocuklar, evli torunlar ile çocuksuz erkek ve kadın dullar başlı başına, anasız ve babasız kardeş çocuklar birlikte ve eşit hisselerle, bir aile olarak kabul edilmekte ve bir bütün olarak iskan edilmektedir.

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de hayata geçirilen, baraj, havaalanı, otoyol, büyük endüstri tesisleri vb. projeler birçok insanı yıllardır yaşadıkları ve geçimlerini sağladıkları yerleri terk ederek başka bir yerde hayatlarını sürdürmek durumunda bırakmıştır. Yeniden yerleşmek zorunda kalan insanlar bu eylem sürecinde sosyal, ekonomik ve psikolojik sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Ülkemizde yeniden yerleştirme projelerinde vatandaşlarımızın en çok sorun yaşadığı konu; iskan politikasında ailenin bir bütün olarak ele alınmasıdır. Reşit olup evli olmayan ve ailesi ile birlikte yaşamayan vatandaşlarımız yeniden yerleştirme projelerinde konut ve iş yeri hakkına sahip olamamaktadır. Son zamanlarda daha çok Batman İlinin Hasankeyf İlçesinde yapılmakta olan İlisu Barajı ile gündeme gelen bu konudan yıllardır emek verip konut ve ya iş yeri sahip olan fakat evli olmayan vatandaşlarımızın mağduriyeti söz konusudur. Kamulaştırma nedeniyle yerinden edilmek zorunda bırakılan vatandaşlar aile vasfını taşımadıkları gerekçesiyle bir kez daha mağdur edilmektedir. Mülkiyet hakkı anayasamız ile güvence altına alınan bir haktır. Mülkiyet hakkı kanunla sınırlandırılabilir olsa bile, yerinden edilen vatandaşların eski yerleşim yerlerinde sahip oldukları taşınmazların yeni yerleşim bölgelerinde de karşılığını bulmak zorundadır.

Değişen ve dönüşen dünya koşullarında kan bağı ile bağlı olan insanların aynı konutu paylaşmaları hem zorlaşmakta hem de tercih edilmemektedir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2018 yılı 'İstatistiklerle Aile' raporuna göre Türkiye'de kalabalık aileler azalmış ve tek başına yaşayanların sayısı artmıştır. Rapora göre 2000 yılında 15 milyon 70 bin 93 olan hane halkı sayısı 2018'de 23 milyon 221 bin 218'e çıkmıştır. Bir hane halkı 18 yıl önce ortalama 4,50 kişiden oluşurken bu sayı geçen yıl 3,4 kişi oldu. 2018'deki toplam hane halkı sayısının 3 milyon 730 bin 505'ini tek kişilik haneler oluşturmuştur. Yüzde olarak incelendiğinde tek kişilik hane halklarının toplama oranı 2006'da yüzde 6,1 iken, bu oran 2018'de yüzde 16,1 olmuştur. TÜİK, "hane halkı" kavramını "Aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta yaşayan, gelir-gider bölüşümü yapan, bir veya birden fazla kişiden oluşan topluluk" şeklinde açıklamaktadır.

Yapılan araştırmalar tek başına yaşayanların sayısının arttığını göstermektedir. Dolayısıyla İskan Kanunu gibi önemli bir alanda uygulanan kanunda, yerleri kamulaştırılanların iskanında ailenin baz alınması günümüz koşullarında ihtiyaçları karşılamakta eksik kalmaktadır. Yeniden yerleşim programlarının amacı, kalkınma projeleri ya da programlarından kendi istekleri dışında etkilenen nüfusun, başka bir mekan ve sosyo-ekonomik ilişkiler içine taşınmasıyla ortaya çıkacak olan bu yer değişiminin kişiler ve ekonomi üzerindeki olumsuz etkisini en aza indirmek ve düzeltmek, kişilerin yeniden üretken ve kendine yetecek şekilde organize olmalarını sağlamaktadır. Bu bağlamda özellikle evli olmayan vatandaşlarımızın yeniden yerleşimlerinde hak kaybına uğramalarının önüne geçilmesi gerekmektedir.

Verdiğim kanun teklifi ile yerleri kamulaştırılanların iskanında ailenin yanı sıra 'hane halkı' kavramının esas alınarak yeniden yerleştirmelerde vatandaşlarımızın hak kaybı yaşamalarının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile yerleri kamulaştıranların iskanında reşit olup evli olmayan ve aile ile birlikte yaşamayan Türk vatandaşlarının hak kaybına uğramaması ve eski yerleşim bölgelerinde sahip oldukları taşınmazlardan dolayı yeni yerleşim bölgesinde de ev ya da işyeri sahip olabilmeleri sağlanacaktır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

19/9/2006 TARİH VE 5543 SAYILI İSKAN KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1-19/9/2006 tarih ve 5543 sayılı İskan Kanunu'nun 17'inci maddesinin Birinci fıkrasına ç bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (d) bendi eklenmiştir.

"d) Reşit olup, evlenmemiş ve ailesiyle birlikte yaşamayanlar"

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

